



basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

MUSIEK V1

NOVEMBER 2015

MEMORANDUM

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 36 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit VYF afdelings, naamlik AFDELING A, B, C, D en E.
2. AFDELING A en B is verpligtend.
3. AFDELING C: WESTERSE KUNSMUSIEK (WKM), AFDELING D: JAZZ en AFDELING E: INHEEMSE AFRIKA-MUSIEK (IAM) is keusevrae. Beantwoord slegs EEN van hierdie afdelings (AFDELING C of D of E).
4. Skryf al die musieknotasie in AFDELING A met potlood en al die geskrewe teks met blou of swart ink op hierdie vraestel.
5. Beantwoord AFDELING B en AFDELING C of D of E met blou of swart ink in die ANTWOORDEBOEK wat voorsien is.
6. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
7. Die laaste bladsy van hierdie vraestel is manuskrippapier wat vir rofwerk bedoel is. Kandidate mag hierdie bladsy verwyder.
8. Kandidate mag vir die duur van hierdie eksamen NIE toegang tot enige musiekinstrument hê NIE.
9. Skryf netjies en leesbaar.

NASIENROOSTER

AFDELING	VRAAG	PUNTE	NASIENER	MODERATOR
A: MUSIEKTEORIE (VERPLIGTEND)	1	20		
	2	15		
	3	10		
	4	15		
SUBTOTAAL		60		

EN

B: ALGEMEEN (VERPLIGTEND)	5	20		
SUBTOTAAL		20		

EN

C: WKM	6	10		
	7	5		
	8	5		
	9	5		
	10	15		
SUBTOTAAL		40		

OF

D: JAZZ	11	10		
	12	5		
	13	5		
	14	5		
	15	15		
SUBTOTAAL		40		

OF

E: IAM	16	10		
	17	5		
	18	5		
	19	5		
	20	15		
SUBTOTAAL		40		

GROOTTOTAAL		120		
--------------------	--	------------	--	--

AFDELING A: MUSIEKTEORIE (VERPLIGTEND)**(90 minute)**

**Beantwoord VRAAG 1
EN VRAAG 2.1 OF 2.2
EN VRAAG 3.1 OF 3.2
EN VRAAG 4.1 OF 4.2.**

Beantwoord die vrae in die spasies wat op hierdie vraestel voorsien is.

VRAAG 1**(25 minute)**

Bestudeer die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

CHARLIE IS MY DARLING

Allegretto 1.2.1 1.5 1.8

1.2.2 1.6

4 1.7 1.3.1 1.3.2

1.1 Benoem die hooftoonsoort van hierdie stuk.

Antwoord:

C mineur

C mineur = 1 punt

(1)

- 1.2 Benoem die intervale by **1.2.1** en **1.2.2** volgens tipe en afstand, byvoorbeeld Volmaakte/Rein 5^{de}.

Antwoord:1.2.1: Majeur 2^{de}1.2.2: Majeur 6^{de}

Majeur 2 ^{de}	= 1 punt
Majeur 6 ^{de}	= 1 punt
(Geen punt vir slegs 2 ^{de} of 6 ^{de})	

(2)

- 1.3 Benoem die drieklanke by **1.3.1** en **1.3.2** volgens tipe en omkering, byvoorbeeld Majeur, tweede omkering. (Oorweeg slegs die note in die blokkie.)

Antwoord:

1.3.1 Mineur – eerste omkering

1.3.2 Verminderd – eerste omkering

Mineur	= ½ punt
Eerste omkering	= ½ punt
Verminderd	= ½ punt
Eerste omkering	= ½ punt

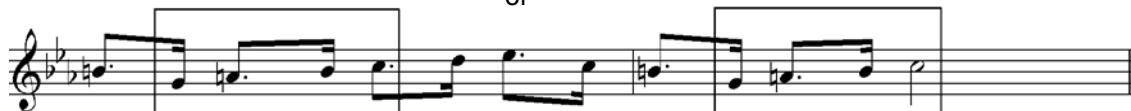
(2)

- 1.4 Omkring die laaste VIER note (tetrachord) van 'n opgaande melodiese mineurtoonleer op die partituur.

Antwoord:

Maat 5 of 6

of



Enige korrekte antwoord	= 1 punt
-------------------------	----------

(1)

- 1.5 Transponeer maat 2 van die soloparty 'n majeure tweede hoër. Voeg 'n nuwe toonsoortteken by.

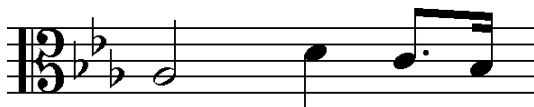
Antwoord:

Korrekte toonsoortteken	= 1 punt
Notasie	= ½ punt per pols
Indien toonsoortteken foutief is,	= 2 punte
maar klank van transposisie is	= 2 punte
korrek (geen enharmoniek)	

(3)

- 1.6 Transkribeer maat 3 van die basparty vir altviool op dieselfde toonhoogte. Gebruik die korrekte sleutel.

Antwoord:



Korrekte sleutel	= 1 punt
Korrekte toonsoortteken	= 1 punt
Transkripsie	= 1 punt
Minus ½ punt per fout tot 'n maksimum van 1 punt	

(3)

- 1.7 Herskryf maat 4 van die soloparty, maar verdubbel die nootwaardes. Voeg 'n nuwe tydmaatteken by.

Antwoord:



Tydmaatteken = 1 punt
Nootwaardes = 2 punte
(Minus ½ punt per fout tot 'n maksimum van 2 punte)
Indien geen toonsoortteken, geen penalisasie

(3)

- 1.8 Voeg VIER note by die volgende om 'n Doriese modus te vorm:

Antwoord:



Notasie = 1 punt
Ritme = 1 punt
(Minus ½ punt per fout tot 'n maksimum van 2 punte)

(2)

- 1.9 Skryf 'n opgaande sekwens van die gegewe melodiese fragment.

Antwoord:



Sekwens = 2 punte
Die sekwens kan op enige toonhoogte hoër as C begin
(Minus ½ punt as die sekwens korrek is, maar dalend geskryf is)
(Minus ½ punt per fout tot 'n maksimum van 2 punte)

(2)

- 1.10 Verander die laaste akkoord van hierdie uittreksel op die partituur om 'n tierce de Picardie (majeurakkoord) te vorm.

Antwoord:



E-herstel = 1 punt

(1)
[20]


VRAAG 2**(25 minute)****Beantwoord VRAAG 2.1 OF VRAAG 2.2.**

- 2.1 Voltooi die aanvangsmotief hieronder om 'n twaalfmaatmelodie in drieledige vorm vir enige enkellyn- melodiese instrument van jou keuse te skep. Noem die instrument waarvoor jy skryf. Dui die tempo aan en voeg dinamiek- en artikulasietekens by.

Konseptantwoord:

Instrument: Kitaar/Saksofoon/Klarinet/Trompet

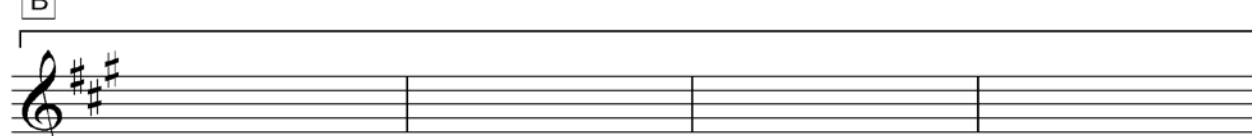
A



A: *mf*

Onvoltooide kadens in A
Voltooide kadens in A/relatiewe mineur

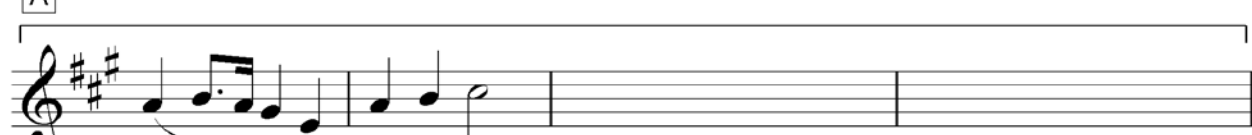
B



A/E/f[#]/D:

Voltooide kadens in relatiewe mineur
Onvoltooide kadens in A

A



A:

Voltooide kadens in A

Die antwoord sal volgens die volgende kriteria nagesien word:

Vir merker:

- *Solfa-notasie sal nie aanvaar word nie.*
- *Indien vorm ABC in plaas van ABA is = minus 1 punt (vorm)*
- *Indien alle kadense foutief is, maar vorm is redelik sigbaar = maksimum 1 punt (vorm)*

BESKRYWING	PUNTETOEKENNING		KANDIDAAT SE PUNTE
Vorm en kadenspunte	1 punt per frase x 3	3	
Korrektheid Nootstele, polse per maat, toevallige tekens, spasiëring, uitleg	Minus ½ punt per fout tot 'n maksimum van 2 punte	2	
Kwaliteit - Kwaliteit van melodie en toepaslikheid vir gekose instrument - Toepaslikheid van dinamiek- en artikulasie-aanduidings – <i>verhoog die gehalte van die antwoorde</i> - Musikaliteit	9–10 Uitstekend <i>Sinvol en musikaal; vindingryke kadense definieer vorm; aanvangsmotief oorspronklik voortgesit; tonaliteit suksesvol gebruik; melodiese kontoer meesterlik hanteer; kreatiewe benadering tot keuse van toonhoogte en ritme</i>	10	
	7–8 Goed <i>Korrek en musikaal; kadense dui die vorm duidelik aan; aanvangsmotief sinvol voortgesit; stabiele tonaliteit; melodiese kontoer bevredigend; keuse van toonhoogte en ritme akkuraat</i>		
	4–6 Gemiddeld <i>Musikaliteit nie oortuigend nie; nie al die kadense duidelik nie; aanvangsmotief nie goed gebruik nie; tonaliteit onstabiel; melodiese kontoer verdag; keuse van toonhoogte en ritme verbeeldingloos</i>		
	0–3 Onaanvaarbaar <i>Geen musikale sin nie; geen sin vir kadense nie; aanvangsmotief geïgnoreer; geen sin vir tonale sentrum nie; geen melodiese kontoer nie; toonhoogte en ritme willekeurig</i>		
TOTAAL	Nasieners mag ½ punte gebruik	15	

[15]

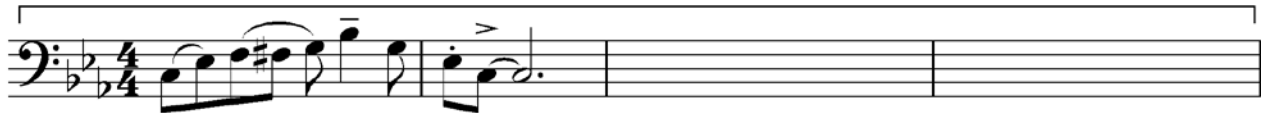
OF

- 2.2 Voltooi die aanvangsmotief hieronder om 'n twaalfmaatmelodie in drieledige vorm vir enige enkellyn- melodiese instrument van jou keuse te skep. Noem die instrument waarvoor jy skryf. Dui die tempo aan en voeg dinamiek- en artikulasietekens by.

Konseptantwoord:

Instrument: Tromboon/Fagot/Baskitaar

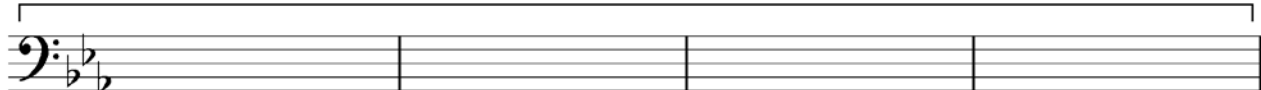
A



c: *mp*

Onvoltooide kadens in C
Voltooide kadens in C/relatiewe majeur

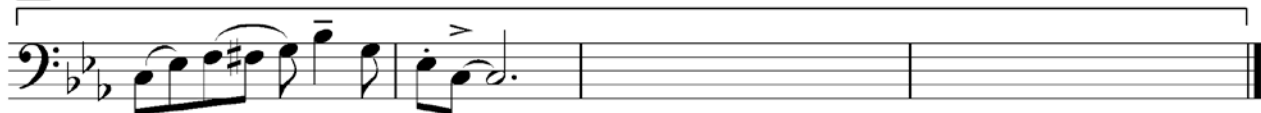
B



c/g/E^b:

Voltooide kadens in relatiewe majeur
Onvoltooide kadens in C

A



c:

Voltooide kadens in C

Die antwoord sal volgens die volgende kriteria nagesien word:

Vir merker:

- *Solfa-notasie sal nie aanvaar word nie.*
- *Indien vorm ABC in plaas van ABA is = minus 1 punt (vorm).*
- *Indien alle kadense foutief is, maar vorm is redelik sigbaar = maksimum 1 punt (vorm).*

BESKRYWING	PUNTETOEKENNING		KANDIDAAT SE PUNTE
Vorm en kadenspunte	<i>1 punt per frase x 3</i>	3	
Korrektheid Nootstele, polse per maat, toevallige tekens, spasiëring, uitleg	<i>Minus ½ punt per fout tot 'n maksimum van 2 punte</i>	2	
Kwaliteit - Kwaliteit van melodie en toepaslikheid vir gekose instrument - Toepaslikheid van dinamiek- en artikulasie-aanduidings – <i>verhoog die gehalte van die antwoorde</i> - Musikaliteit	9–10 <i>Uitstekend</i> <i>Sinvol en musikaal; vindingryke kadense definieer vorm; aanvangsmotief oorspronklik voortgesit; tonaliteit suksesvol gebruik; melodiese kontoer meesterlik hanteer; kreatiewe benadering tot keuse van toonhoogte en ritme</i>	10	
	7–8 <i>Goed</i> <i>Korrek en musikaal; kadense dui die vorm duidelik aan; aanvangsmotief sinvol voortgesit; stabiele tonaliteit; melodiese kontoer bevredigend; keuse van toonhoogte en ritme akkuraat</i>		
	4–6 <i>Gemiddeld</i> <i>Musikaliteit nie oortuigend nie; nie al die kadense duidelik nie; aanvangsmotief nie goed gebruik nie; tonaliteit onstabiel; melodiese kontoer verdag; keuse van toonhoogte en ritme verbeeldingloos</i>		
	0–3 <i>Onaanvaarbaar</i> <i>Geen musikale sin nie; geen sin vir kadense nie; aanvangsmotief geïgnoreer; geen sin vir tonale sentrum nie; geen melodiese kontoer nie; toonhoogte en ritme willekeurig</i>		
TOTAAL	<i>Nasieners mag ½ punte gebruik</i>	15	

[15]

VRAAG 3**(10 minute)****Beantwoord VRAAG 3.1 OF VRAAG 3.2.**3.1 Bestudeer die *Koraal* van JS Bach hieronder en beantwoord die vrae wat volg.**Antwoord:****Koraal**

Voorbeeld: (a) (b) (c) JS Bach (verwerk)

Measures 1-4: (a) F, (b) F/A, (c) C/E, (d) C7/G

Measures 5-6: (e) F, (f) C

Measure 7: (ii)

Chord symbols and figured bass notation are provided for each measure.

- 3.1.1 Hierdie koraal moduleer in maat 4. Hoe is die nuwe toonsoort in maat 4 verwant aan die oorspronklike toonsoort van die koraal?

Antwoord:

Dominant/V (van F majeur/oorspronklike toonsoort)

Dominant/V = 1 punt

(1)

- 3.1.2 Identifiseer die akkoorde van **(a)–(f)** en besyfer hulle op die partituur. Gebruik besyfering onderaan die partituur OF akkoordsimbole boaan die partituur. Kyk na die voorbeeld in maat 1.

Antwoord:

Sien partituur:

*1 punt per akkoord = 6 punte
(Minus ½ punt vir elke fout)
(Aanduiding van toonsoort is nie verpligtend nie)
Nasieners moet óf akkoordsimbole (boaan) óf besyfering
(onderaan) nasien; nie 'n mengsel van die twee nie.
V7 (of enige omkering) sal aanvaar word.
Slegs V = geen punt.*

(6)

- 3.1.3 Benoem die tipe nie-akkoordnote by **(i)** en **(ii)**.

Antwoord:

- (i) (Beklemtoonde) Deurgangsnoot
(ii) Vooruitneming

*(i) Deurgangsnoot = 1 punt
(ii) Vooruitneming = 1 punt*

(2)

- 3.1.4 Benoem die kadens in maat 6²–6³.

Antwoord:

- Onvolmaak (Onvolmaakte kadens) / Onvoltooid (Onvoltooide kadens)

*Onvoltooid = 1 punt
Geen punt as slegs akkoordprogressie gegee is nie*

(1)
[10]

OF

- 3.2 Bestudeer die uittreksel uit *You're Breaking My Heart* deur Pat Genaro en Sunny Skylar hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

Antwoord:

You're Breaking My Heart

Pat Genaro & Sunny Skylar

Voorbeeld: Sle: C: C

The musical score is in C major, 4/4 time. It shows a piano accompaniment with chords and melodic lines. The chords are labeled (a) Dm7, (b) F/G or G9sus4 or G11, (c) A7, (d) F#m7b5 or Am6 or F# or F#ø, (e) G7, and (f) C. Melodic lines are labeled (i), (ii), and (iii).

- 3.2.1 Identifiseer die akkoorde van (a)–(f) en besyfer hulle op die partituur. Gebruik akkoordsimbole boaan die partituur. Kyk na die voorbeeld in maat 1.

Antwoord:

Sien partituur:

1 punt per akkoord = 6 punte
(Minus ½ punt per fout)
Romeinse besyfering word nie aanvaar nie

(6)

- 3.2.2 Benoem die tipe nie-akkoordnote by (i), (ii) en (iii).

Antwoord:

- (i) (Onbeklemtoonde chromatiese) Deurgangsnoot
(ii) (Beklemtoonde) Deurgangsnoot
(iii) (Bo-) Hulpnoot/Wisselnoot

(i) Deurgangsnoot = 1 mark
(ii) Deurgangsnoot = 1 mark
(iii) Hulpnoot/Wisselnoot = 1 mark
(Geen ½ punte)

(3)

3.2.3 Benoem die kadens in maat 8³–9.

Antwoord:

- Volmaak (Volmaakte kadens) / Voltooid (Voltooide kadens)

<i>Volmaak/Voltooid = 1 punt</i>

(1)
[10]

VRAAG 4**(30 minute)****Beantwoord VRAAG 4.1 OF VRAAG 4.2.**

- 4.1 Voltooi die vierstemmige vokale harmonisering hieronder deur die alt-, tenoor- en baspartye by te voeg.

Konseptantwoord:

Korrektheid: s: ✓ ✓ ✓

Progressie: ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓

(12 punte vir korrektheid)

(12 punte vir progressie)

*Hoewel ons nie die harmonisering van agstenote
aanmoedig nie, is hierdie besyfering aanvaarbaar.*

Die harmonisering sal volgens die volgende kriteria nagesien word:

BESKRYWING	PUNTETOEKENNING		KANDIDAAT SE PUNTE
Akkoordprogressie Akkoordkeuse; korrekte gebruik van kadens	<i>1 punt tussen elke paar akkoorde</i>	12	
Korrektheid Notasie, verdubbeling, spasiëring, stemvoering	<i>Minus ½ punt per fout, maar nie meer as 1 punt per akkoord nie = 12 akkoorde van maat 3²–8¹</i>	12	
Kwaliteit Musikaliteit, nie-akkoordnote, stylbewustheid, kreatiwiteit	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uitstekend</i> = 14–16 punte • <i>Goed</i> = 11–13 punte • <i>Gemiddeld</i> = 8–10 punte • <i>Swak</i> = 4–7 punte • <i>Onaanvaarbaar</i> = 0–3 punte 	16	
	<i>Nota aan nasiener: Punt uit 40 moenie 'n ½ punt bevat nie</i>	40 (÷ 8 x 3)	
TOTAAL		15	

Kandidate moet krediet ontvang vir 'n ander/kreatiewe en korrekte harmonisering wat nie in die memorandum gegee word nie.

Die besyfering dien as 'n riglyn vir die nasiener, maar geen punte word vir die gebruik van die simbole toegeken nie.

[15]

OF

- 4.2 Voltooi die stuk hieronder deur 'n geskikte baslyn en harmoniese materiaal in die oop notebalke by te voeg. Gaan voort in die styl wat deur die gegewe materiaal in maat 1 en 2 voorgestel word.

Konseptantwoord:

Korrektheid: ✓

Melodie

Akkoorde

Bas

3

3

Progressie: ✓ ✓

3

C/E

E7

Fmaj7

F#dim7

C/G

D7

3

(12 punte vir korrektheid)

6

Dm7/G

G7

C6

Fm6

C7

3

(12 punte vir progressie)

Die antwoord sal volgens die volgende kriteria nagesien word:

BESKRYWING	PUNTETOEKENNING		KANDIDAAT SE PUNTE
Akkoordprogressie Akkoordkeuse; korrekte gebruik van kadens	<i>1 punt tussen elke paar akkoorde</i>	12	
Korrektheid Notasie, verdubbeling, spasiëring, stemvoering	<i>Minus ½ punt per fout, maar nie meer as 1 punt per akkoord nie = 12 akkoorde van maat 3²–8¹</i>	12	
Kwaliteit Musikaliteit, nie-akkoordnote, stylbewustheid, kreatiwiteit	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uitstekend</i> = 14–16 punte • <i>Goed</i> = 11–13 punte • <i>Gemiddeld</i> = 8–10 punte • <i>Swak</i> = 4–7 punte • <i>Onaanvaarbaar</i> = 0–3 punte 	16	
	<i>Nota aan nasiener: Punt uit 40 moenie 'n ½ punt bevat nie</i>	40 (÷ 8 x 3)	
TOTAAL		15	

Kandidate moet krediet ontvang vir 'n ander/kreatiewe en korrekte harmonisering wat nie in die memorandum gegee word nie.

Die besyfering dien as 'n riglyn vir die nasiener, maar geen punte word vir die gebruik van die simbole toegeken nie.

[15]

TOTAAL AFDELING A: 60

AFDELING B, C, D, E: ALGEMENE MUSIEKKENNIS**(90 minute)**

**Beantwoord AFDELING B
EN AFDELING C (Westerse Kunsmusiek)
OF AFDELING D (Jazz)
OF AFDELING E (Inheemse Afrika-musiek).**

Kandidate moet hierdie vrae beantwoord in die ANTWOORDEBOEK wat voorsien is.

Een punt sal vir elke korrekte feit toegeken word. Kandidate moet krediet ontvang vir enige korrekte antwoord wat nie in hierdie memorandum gegee is nie.

AFDELING B: ALGEMEEN (VERPLIGTEND)**VRAAG 5**

- | | | |
|-----|--------|---|
| 5.1 | 5.1.1 | C |
| | 5.1.2 | A |
| | 5.1.3 | C |
| | 5.1.4 | B |
| | 5.1.5 | D |
| | 5.1.6 | C |
| | 5.1.7 | B |
| | 5.1.8 | A |
| | 5.1.9 | A |
| | 5.1.10 | D |

1 punt per korrekte antwoord = 10 punte

(10)**5.2.1 Ostinaat**

- 'n Musiekatroon wat onophoudelik herhaal word terwyl die ander elemente verander

Noodsaaklike feit = 1 punt

- Patroon kan melodies, harmonies of ritmies wees
- Word dikwels in Afrika-musiek en in sommige 20ste-eeuse Westerse kunsmusiek gebruik
- Melodies-harmoniese ostinati word dikwels in Barokmusiek gebruik
- Melodies-ritmiese ostinati word dikwels in 20ste-eeuse musiek gebruik
- Word 'n riff in jazz en populêre musiek genoem
- 'n Musiekatroon wat meestal in die bas voorkom

Enige ander feit = 1 punt

(2)**5.2.2 Tekstuur**

- Die digtheid van die musiek wat deur die getal gelykluidende musiekparte veroorsaak word

Noodsaaklike feit = 1 punt

- Monofonies: enkelmelodielynn
- Homofonies: enkelmelodielynn met begeleiding
- Polifonies: verskeie onafhanklike, oorvleuelende melodielyne

Enige ander feit = 1 punt

(2)

5.2.3 Chordofoon

- Enige instrument waarvan die klank deur 'n vibrerende snaar produseer word

Noodsaaklike feit = 1 punt

- Snare kan gepluk, geslaan of gestryk word
- Verskillende toonhoogtes kan geproduseer word deur die effektiewe lengte of spanning van 'n snaar te verander
- Een voorbeeld

*Enige ander feit = 1 punt
Enige korrekte instrument sal as voorbeeld aanvaar word*

(2)

5.2.4 Poliritme

- Gelyktydige gebruik van twee of meer ritmiese patrone (of tydmaattekens)

*Noodsaaklike feit = 1 punt
Indien beide ritmiese patrone en tydmaattekens genoem word, word die volle 2 punte toegeken*

- Gelyktydige aanwending van 3/4 en 6/8, byvoorbeeld
- Word ook kruisritmes genoem
- Word dikwels in tradisionele Afrika-musiek gebruik

Enige ander feit = 1 punt

(2)

Nota aan nasiener: Sien slegs die eerste twee antwoorde na indien die kandidaat meer as twee terme beskryf het.

(2 x 2)

(4)

5.3 SAMRO

- Beskerm werk deur kopiereg
- Hou rekord van openbare uitvoering van 'n komposisie
- Ken lisensies toe vir die gebruik van werke op TV, radio en in ander openbare uitvoerings
- Vorder betalings vir die openbare gebruik van komposisie in
- Administreer en betaal die nodige tantieme vir die gebruik, uitvoering en kopiëring van werke (uitvoerregte, meganiese regte, naaldtydregte)
- Administreer en betaal pensioene uit
- Werk met internasionale organisasie saam vir die betaling van tantieme

Enige 4 korrekte feite = 4 punte

(4)

5.4 BDAC

$4 \times \frac{1}{2} = 2$

Elke letter se posisie word afsonderlik bepunt

(2)

TOTAAL AFDELING B: 20

**Beantwoord AFDELING C (WKM)
OF AFDELING D (JAZZ)
OF AFDELING E (IAM).**

Nota aan nasiener: Een punt sal vir elke korrekte feit toegeken word. Kandidate moet krediet ontvang vir enige korrekte antwoord wat nie in hierdie memorandum gegee is nie.

AFDELING C: WESTERSE KUNSMUSIEK (WKM)

VRAAG 6

6.1 Moontlike antwoorde:

Le Nozze di Figaro
Don Giovanni
Così fan Tutti

Titel van opera = 1 punt

(1)

- 6.2 (a) Papageno, Bariton
(b) Sarastro, Bas

2 punte vir die karakters en 2 punte vir die stemtipes = 4 punte

(4)

- 6.3 Omdat 'n betowerde/magiese fluit vir Tamino deur sy stryd en beproewing in die opera lei.

(1)

6.4

Opera Buffa	Opera Seria
<ul style="list-style-type: none"> Komiese opera Karakters is gewoonlik plattelanders of van die werkersklas Gesproke dialoog en liedere 	<ul style="list-style-type: none"> Dramatiese, ernstige opera of tragiese opera Karakters gewoonlik legendaries, helde en booswigte Geen gesproke dialoog nie

Een feit oor opera buffa = 1 punt

Een verwante feit oor opera seria = 1 punt

(2)

6.5

Aria	Resitatief
<ul style="list-style-type: none"> Reëlmatige metrum Terugskouend Duidelike melodiese kontoer Handeling kom tot stilstand Begeleiding voller en aaneenlopend 	<ul style="list-style-type: none"> Praatagtige metrum Verhalend Herhaalde toonhoogtes, beperkte melodiese kontoer Handeling gaan voort Begeleiding ligter en onderbroke

Een feit oor aria = 1 punt

Een verwante feit oor resitatief = 1 punt

(2)

[10]

VRAAG 7**7.1 Klassieke elemente**

- Klassieke tonale harmonie
- Hoofsaaklik homofoniese en soms polifoniese teksture
- Klassieke vormtipe (Klassieke Sonate of Allegro-Sonate-vorm)
- Standaard- Klassieke orkes (bv. die vier seksies van die orkes)

<i>Enige 2 elemente = 2 punte</i>

(2)

7.2 Romantiese kenmerke

- Groter dinamiese omvang (pp-ff)
- Rubato
- Liriese melodieë met 'n unieke melodiese styl
- Beskrywende titel / Programmatiese elemente
- Klankskildering van sekere aspekte van die natuur
- Nuwe genre: Konsert-ouverture

<i>Enige 2 elemente = 2 punte</i>

(2)

7.3 Hebrides (Ouverture)

<i>Korrekte antwoord = 1 punt</i>

(1)

VRAAG 8

- 8.1 Brug/Skakelpassasie/skakel
- 8.2 Ontwikkeling
- 8.3 Heruiteensetting/Rekapitulاسie/Herhaling (*nie ideale term*)
- 8.4 Tweede tema/onderwerp (Tonika-toonsoort)
- 8.5 Koda

Elke korrekte antwoord = 1 punt

[5]**VRAAG 9**

- Strykerseksie: 1ste viole, 2de viole, altviole, tjello's, kontrabasse

Enige 4 strykinstrumente x ½ punt = 2 punte

- Houtblaasseksie: (2) fluite, (2) hobo's, (2) klarinette, (2) fagotte

Enige 2 houtblaasinstrumente x ½ punt = 1 punt

- Koperblaasseksie: 2 Franse horings en 2 trompette

2 koperblaasinstrumente x ½ punt = 1 punt

- Perkussieseksie: 2 timpani

timpani = 1 punt

[5]

Benoeming van slegs orkesseksie = ½ punt = maksimum 2 punte

VRAAG 10

Element	Vierde beweging
Vorm	<ul style="list-style-type: none"> • Makrostruktuur van simfonie uitgebrei van 4 na 5 bewegings • 3de en 4de beweging is verbind • 4^{de} beweging gaan gladweg oor in 5de – 'n nuwigheid • 4de beweging is die klimaks van die drie bewegings • 4de beweging is in vrye of episodiese vorm – verskillende tonele word uitgebeeld • Episodes (Seksies/Frases) word verbind aan • Programmatiese inhoud • Gebruik verskeie motiewe, bv. reënmotief, donderweer- en weerligmotief, windmotief, ens. • Kadense is verdoesel a.g.v. die voortdurende voortgang van materiaal wat die storm in klankskildering uitbeeld

Enige 5 feite = 5 punte

Element	Vierde beweging
Instrumentasie	<ul style="list-style-type: none"> • Standaardorkes • Piccolo word bygevoeg • Trombone word bygevoeg • Timpani word baie gebruik vir dramatiese effek

Enige 2 feite = 2 punte

Element	Vierde beweging
Stemming/ Atmosfeer	<ul style="list-style-type: none"> • Titel: <i>Donderstorm/Storm</i> • Programmatiese elemente, realistiese voorstelling van storm, bv.: <ul style="list-style-type: none"> ○ Donderweer: Timpani ○ Reëndruppels: Staccato op strykers ○ Weerlig: Arpeggios op strykers ○ Klimaks van storm: Piccolo, ens. <i>(Tot 'n maksimum van 2 punte)</i> • Onvoorspelbare beweging, vol verrassings • Wye dinamiese omvang wat die progressie van die storm uitbeeld • Tempo: Allegro • F mineur – hooftoonsoort help om die dreigende atmosfeer te vestig • Tonale onstabiliteit beeld die onrustigheid van die storm uit • Verminderde sewende akkoorde word gebruik vir dramatiese effek

Enige 5 feite = 5 punte

Die opstel sal volgens die volgende kriteria nagesien word:

BESKRYWING	PUNTETOEKENNING	
Vorm	1 punt vir elke korrekte feit	5
Instrumentasie	1 punt vir elke korrekte feit	2
Stemming/Atmosfeer	1 punt vir elke korrekte feit	5
Logiese aanbieding en struktuur	<ul style="list-style-type: none"> • Uitstekend = 3 punte • Goed = 2 punte • Gemiddeld = 1½ punte • Swak = ½ punt 	3
TOTAAL		15

[15]

TOTAAL AFDELING C: 40

OF

AFDELING D: JAZZ**VRAAG 11**

11.1 Flügelhorn

<i>Korrekte antwoord = 1 punt</i>

(1)

- 11.2
- The Dark City Sisters
 - The Flying Jazz Queens

<i>Korrekte antwoord = 1 punt</i>
<i>Enige ander korrekte antwoord is ook aanvaarbaar</i>

(1)

- 11.3
- Solo penniefluitjiespel
 - Gematigde tot flink tempo
 - Skiffle-agtige polsslag
 - Jive/Swing-ritmes
 - Die verwewing van verskillende melodiese lyne
 - Melodie wat deur improvisasie ontwikkel word

<i>1 punt vir elke korrekte antwoord = 3 punte</i>
--

(3)

11.4 Harmonie

<i>Harmonie = 1 punt</i>

(1)

11.5

11.5.1	E	plaaslike jazz ('jazz at home')
11.5.2	C	marabi
11.5.3	D	Cape jazz
11.5.4	B	New jazz
11.5.5	A	die laaste jare
11.5.6	F	jazz in ballingskap ('jazz in exile')

<i>Elke korrekte antwoord = 1 punt tot 'n maksimum van 4 punte</i>
--

<i>Nota aan nasiener: Sien slegs die eerste vier antwoorde na indien al die vrae beantwoord is.</i>

(4)
[10]

VRAAG 12

- 12.1
- Toonkleur: instrumentasie en verwerkings in die big band-styl
 - Melodie: vry en plooibaar
 - Styl: mbaqanga- en kwêla-styl-invloede; kragtige blues-styl

1 punt vir elke korrekte feit tot 'n maksimum van 2 = 2 punte

(2)

- 12.2
- Beweeg weg van die geordende aspek van big band-musiek
 - Vry geïmproviseerde musiek
 - Vryheid en plooibaarheid met voordrag
 - Brotherhood of Breath is 'n mengsel van kragtige blues en gewaagde eksperimentering met unieke Suid-Afrikaanse eienskappe
 - 'n Kombinasie van kwêla en progressiewe idees en die behoud van 'n sweempie van die Afrika-avant garde klanksoort

1 punt vir elke korrekte rede tot 'n maksimum van 2 = 2 punte

(2)

- 12.3
- Duke Ellington/Thelonious Monk/Charles Mingus
 - Bela Bartok/Schoenberg
 - Dollar Brand/Cecil Barnard

Enige korrekte antwoord = 1 punt

(1)
[5]

VRAAG 13

- 13.1
- Malombo
 - Nuwe jazz ('New jazz')

Korrekte antwoord = 1 punt

(1)

- 13.2
- Vermeng tradisionele komposisies met kulturele temas
 - Vermeng die musikale tradisies van die Bapedi en VhaVenda met jazz
 - Afrika-tromme en -handperkussie wissel af met kitaar- en fluitklanke
 - Bongo- en malombo-tromme verskaf Afrika-ritmes.
 - 'n Kombinasie van sang-, dans- en dramatiese elemente
 - Gebruik die 12-maat-bluesstruktuur
 - Strelende majeur-akkoorde word af en toe onderbreek deur flink spel en hartstogtelike/passievolle sang
 - Kitaar, baskitaar, Afrika-tromme, fluit

1 punt vir elke korrekte feit tot 'n maksimum van 4 = 4 punte

(4)
[5]

VRAAG 14

14.1 Marabi

<i>Korrekte antwoord = 1 punt</i>

(1)

- 14.2
- Tiekiedraai (Kaapse volksdans)
 - Xhosa-volksliedjies
 - Vroeë Amerikaanse jazz
 - Ragtime en blues
 - Geskep deur swart stedelike werkersklasmusikante by partytjies en in smokkelkroeë (sjebeens)
 - Gebruik vir sosiale byeenkomste, bv. stokvelpartytjies
 - 1920's in Johannesburg

<i>1 punt vir elke korrekte feit tot 'n maksimum van 4 = 4 punte</i>
--

(4)
[5]**VRAAG 15****Oorsprong – politieke landskap – Sophiatown:**

- Mense verplig om in die stad werk te soek a.g.v. wetgewing wat swart mense se grondbesit beperk het
- Vroeë 1960's in die townships – nuwe stedelike leefstyl vir Suid-Afrika se swart stadsbewoners in Sophiatown
- A.g.v. vereensaming weg van die familie – vermaak en opwinding by nabygeleë sjebeens gesoek
- Sophiatown: het die wettige status van 'n 'vrye' of multikulturele area waar nuwe musiek ontwikkel
- Sophiatown lok die mees avontuurlustige voordraers van die nuwe musiek en word sodoende die teelaarde vir 'n snelgroeiende swart musiekkultuur
- Radio gebruik vir die verspreiding van propaganda en 'n bepaalde kultuur word hierdeur afgedwing
- Radio speel slegs Amerikaanse en Westerse musiek
- Swart musikante gedwing om hul eie lirieke te sensor sodat dit op die lug gespeel kan word
- Die musiek is vervaardig om vinnig geld te maak (populêre musiek van die era)

<i>Enige 5 feite vir 5 punte</i>

Stylkenmerke:

- Word beïnvloed deur vroeëre style van marabi en kwêla ('n vermenging van marabi en kwêla)
- Die sikliese struktuur van marabi word vermeng met tradisionele dansstyle, bv. die tradisionele Zulu indlamu
- Mbaqanga behou dansstylkenmerke, maar het 'n kragtiger klank en 'n meer kragtige polsslag as kwêla en ander dansgenres
- Die gebruik van Westerse instrumente het daartoe gelei dat mbaqanga ontwikkel tot 'n Suid-Afrikaanse weergawe van jazz
- Die mbaqanga-klank is 'n mengsel tussen Westerse instrumentasie en Suid-Afrikaanse vokale styl

- 'n Tipiese mbaqanga-lied begin met 'n kort, ritmies dubbelsinnige, geïmproviseerde inleiding van 'n solo kitaar
- 'n Viermaat-akkoordsiklus, waarop die hele stuk gebaseer is, word deur die baskitaar en tromstel ondersteun
- Akkoordprogressies: I – IV – I6/4 – V of I – IV – V – I
- Harmonie in noue ligging is gebaseer op die vroulike vokale styl van die Mahotella Queens
- Herhalende musiektemas
- Roep en antwoord gebruik in vokale passasies sowel as tussen stem en instrument
- Roep en antwoord gebruik tussen die voorsanger en die agtergrondstem(me) ('backing vocalist(s)')
- Die baslyn speel nie net 'n belangrike rol in mbaqanga-liedere t.o.v. die harmoniese raamwerk nie, maar herhaal ook die ritmiese en melodiese idees uit die vokale lyne
- Lirieke: in die taal van die area (verskeie Afrika-tale)
- Instrumentasie: baskitaar, tromme, elektriese kitaar, stem(me)/ensemble, elektroniese orrel, koperblaasinstrumente en saksofoon
- Vokalisasie, bv. krepitasies en ululasies word ingesluit

<i>Enige 5 feite vir 5 punte</i>

Liedjies en kunstenaars

- *Umjomela*: Makgonatsohle Band
- *Bulugwe lami*: Cool Crooners
- *Wamuhle*: Soul Brothers
- *Pata Pata*: Miriam Makeba

<i>Enige 2 liedere met ooreenstemmende kunstenaars = 2 punte</i>
--

Die opstel sal volgens die volgende kriteria nagesien word:

BESKRYWING	PUNTETOEKENNING	
Oorsprong	1 punt vir elke korrekte feit	5
Stylkenmerke	1 punt vir elke korrekte feit	5
Liedjies en kunstenaars	1 punt vir elke korrekte feit	2
Logiese aanbieding en struktuur	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uitstekend</i> = 3 punte • <i>Goed</i> = 2 punte • <i>Gemiddeld</i> = 1½ punte • <i>Swak</i> = ½ punt 	3
TOTAAL		15

[15]

TOTAAL AFDELING D: 40

OF

AFDELING E: INHEEMSE AFRIKA-MUSIEK (IAM)**VRAAG 16**

- 16.1
- Ukupika
 - Ukuvamba

1 punt vir elke korrekte styl = 2 punte

(2)

- 16.2
- Ukuvamba – die perkussiewe tokkel ('strum') van akkoorde
 - Ukupika – snare word met die vingers gepluk ('picking')
 - In ukupika speel die duim Amadoda (laer snare)
 - Die ander vingers van die regterhand (hoofsaaklik die wysvinger) speel 'n melodie op die Amantombazane (boonste snare)

1 punt vir elke korrekte antwoord = 2 punte

(2)

- 16.3 VhaVenda

Korrekte antwoord = 1 punt

(1)

- 16.4 Isicathamiya

Korrekte antwoord = 1 punt

(1)

- 16.5

16.5.1	I	amaSwati
16.5.2	G	vhaVenda
16.5.3	D	amaXhosa
16.5.4	H	Batsonga
16.5.5	F	Basotho
16.5.6	E	amaNdebele
16.5.7	B	Batswana
16.5.8	C	Bapedi
16.5.9	A	amaZulu

Elke korrekte antwoord = 1 punt tot 'n maksimum van 4 punte

Sien slegs die eerste vier antwoorde na indien al die vrae beantwoord is.

(4)

[10]

VRAAG 17

- 17.1
- Het kiba aangepas sodat dit op enige instrument gespeel kan word
 - Gebruik Bapedi-tromme: kiba, moropa wa diatla en ditinti
 - Bapedi-taal gebruik in die pryssang-lirieke
 - Vokale tegnieke soos krepitasies en sleepsang ('vocal lilting') gebruik
 - Poliritme word dikwels gebruik
 - Tradisionele Sepedi-musiek met 'n moderne polsslag en instrumentasie
 - Bapedi-dansbewegings gebruik in uitvoerings

<i>Enige 4 feite = 4 punte</i>

(4)

- 17.2
- Philip Tabane
 - Malombo

<i>Korrekte antwoord = 1 punt</i>

(1)

[5]**VRAAG 18****(a) TSHIKONA**

- VhaVenda

Kenmerke

- Danslied-styl van die VhaVenda
- Uitgevoer deur beide mans en vroue
- Mans speel fluite en vroue speel tromme
- Die fluite word op verskillende toonhoogtes gestem

Funksie

- Voorgedra tydens belangrike byeenkomste, bv. die kroon van 'n nuwe koning of die herdenking van die dood van 'n koning
- Elke hoofman het sy eie Tshikona-musiekgroep wat hom vergesel as hy ander dorpies besoek
- Die Tshikona-musiekgroepe van verskillende dorpies kompeteer dikwels teen mekaar

Instrumentasie

- Mbila mutondo – 21-noot-xilofoon
- Mbila dzamadeza – 27-noot-lamellofoon
- Ngoma – groot houtpentrom
- Stemme

<i>Punte sal soos volg toegeken word:</i>	
• Kenmerke	= 2 punte
• Funksie	= 2 punte
• Instrumentasie	= 1 punt
TOTAAL	= 5 punte

OF**[5]**

(b) BORANKANA

- Batswana (BaKwena)

Kenmerke

- Danslied-styl van die Batswana/BaKwena
- Uitgevoer deur beide jong en ouer mans
- Vroue en meisies sing en speel die rol van sangers en voer lyfperkussie uit
- Gebruik die Setlhako- en Sephuma-ritmes

Funksie

- Gebruik vir vermaak
- Uitgevoer tydens stamaktiwiteite
- Tradisionele seremonies

Instrumentasie

- Handeklap
- Stemme

Punte sal soos volg toegeken word:

- | | |
|-------------------------|------------------|
| • <i>Kenmerke</i> | <i>= 2 punte</i> |
| • <i>Funksie</i> | <i>= 2 punte</i> |
| • <i>Instrumentasie</i> | <i>= 1 punt</i> |
| TOTAAL | = 5 punte |

[5]**OF**

(c) MUCHONGOLO

- Batsonga

Kenmerke

- Danslied-styl deur die Batsonga beoefen
- Uitgevoer deur mans (krygsmanne)
- Energieke uitbarstings van beweging
- Voete word hoog opgelig en hard neergestamp
- Tromme word poliritmies gespeel

Funksie

- Oorlogvermaak
- Voorbereiding vir 'n veldtog
- Paraatheid van krygsmanne

Instrumentasie

- Xigubu (dubbelkoptrom)
- Ncomone (soort tamboeryn)
- Xitiringo (dwarsfluit met drie gate)
- Xitende (groot gekoppelde boog met kalbasresonator)
- Mohambi (tiennot-xilofoon)
- Stemme

Punte sal soos volg toegeken word:

- | | |
|------------------|------------------|
| • Kenmerke | = 2 punte |
| • Funksie | = 2 punte |
| • Instrumentasie | = 1 punt |
| TOTAAL | = 5 punte |

[5]**(d) MOHOBELO**

- Basotho

Kenmerke

- Danslied-styl deur die Basotho beoefen
- Uitgevoer deur mans
- Drie hoofbewegings vind plaas:
 - Bohobela (hoë skoppe)
 - Molapo (spronge en draaie)
 - Phethola letsoho (handbewegings)

Funksie

- Tradisionele seremonie
- Gebruik vir spesiale geleenthede:
 - Inswering van 'n nuwe hoofman
 - Om die hoofman te eer
 - Om vermaak te verskaf tydens die hoofman se seremoniële prosedures

Instrumentasie

- Tromme
- Handeklap
- Stemme

Punte sal soos volg toegeken word:

- *Kenmerke* = 2 punte
- *Funksie* = 2 punte
- *Instrumentasie* = 1 punt
- TOTAAL** = 5 punte

[5]**(e) ISITSHIKIZA**

- Ndebele

Kenmerke

- Seremoniële danslied-styl deur die Ndebele beoefen
- Uitgevoer deur beide mans en vroue (meestal mans)
- Vroue lig nie hul voete bokant die knieë nie

Funksie

- Uitgevoer tydens tradisionele seremonies
 - Om die koning te vereer
 - Om die koning te vermaak
 - Krygsmanne beeld oorlogsverhale uit

Instrumentasie

- Handeklap
- Stemme

Punte sal soos volg toegeken word:

- *Kenmerke* = 2 punte
- *Funksie* = 2 punte
- *Instrumentasie* = 1 punt
- TOTAAL** = 5 punte

[5]

VRAAG 19**Tromspel**

- Is afgelei van spraakritme en daarom verbeter dit die kommunikasie binne 'n gemeenskap
- Lei die dans
- Ritmes boots gesproke teks na en versterk kultuurbande
- Fokus op samewerking eerder as individuele uitvoering
- Nooi voorvaders om deel te vorm van die ritueel/seremonie

Dansbewegings

- Het nieverbale betekenis wat kommunikasie verbeter
- Gee 'n gemeenskap 'n sin vir samesyn en solidariteit
- Spontaneïteit van uitvoering skep die indruk van onmiddellike, oombliklike skepping van 'n dans
- Is die behoud van die gemeenskap en snoer die gehoor en voordraer tot 'n eenheid saam

*1 punt per korrekte feit**= 5 punte**Tromspel 3 punte + Dans 2 punte OF**Tromspel 2 punte en Dans 3 punte***[5]****VRAAG 20****Oorsprong – politieke landskap – Sophiatown:**

- Mense verplig om in die stad werk te soek a.g.v. die Swart Grond Wet, 1913 (Wet 27 van 1913)
- Vroeë 1960's in die townships – nuwe stedelike leefstyl vir Suid-Afrika se swart stadsbewoners in Sophiatown
- A.g.v. vereensaming weg van die familie – vermaak en opwinding by nabygeleë sjebeens gesoek
- Sophiatown: het die wettige status van 'n 'vrye' of multikulturele area waar nuwe musiek ontwikkel
- Sophiatown lok die mees avontuurlustige voordraers van die nuwe musiek en word sodoende die teelaarde vir 'n snelgroeiende swart musiekkultuur
- Radio gebruik vir die verspreiding van propaganda en 'n bepaalde kultuur word hierdeur afgedwing
- Radio speel slegs Amerikaanse en Westerse musiek
- Swart musikante gedwing om hul eie lirieke te sensor sodat dit op die lug gespeel kan word
- Die musiek is vervaardig om vinnig geld te maak (populêre musiek van die era)

Enige 5 feite vir 5 punte

Stylkenmerke:

- Word beïnvloed deur vroeëre style van marabi en kwêla ('n vermenging van marabi en kwêla)
- Die sikliese struktuur van marabi word vermeng met tradisionele dansstyle, bv. die tradisionele Zulu indlamu
- Mbaqanga behou dansstylkenmerke, maar het 'n kragtiger klank en 'n meer kragtige polsslag as kwêla en ander dansgenres
- Die gebruik van Westerse instrumente het daartoe gelei dat mbaqanga ontwikkel tot 'n Suid-Afrikaanse weergawe van jazz
- Die mbaqanga-klank is 'n mengsel tussen Westerse instrumentasie en Suid-Afrikaanse vokale styl
- 'n Tipiese mbaqanga-lied begin met 'n kort, ritmies dubbelsinnige, geïmproviseerde inleiding van 'n solo kitaar
- 'n Viermaat-akkoordsiklus, waarop die hele stuk gebaseer is, word deur die baskitaar en tromstel ondersteun
- Akkoordprogressies: I – IV – I6/4 – V of I – IV – V – I
- Harmonie in noue ligging is gebaseer op die vroulike vokale styl van die Mahotella Queens
- Herhalende musiektemas
- Roep en antwoord gebruik in vokale passasies sowel as tussen stem en instrument
- Roep en antwoord gebruik tussen die voorsanger en die agtergrondstem(me) ('backing vocalist(s)')
- Die baslyn speel nie net 'n belangrike rol in mbaqanga-liedere t.o.v. die harmoniese raamwerk nie, maar herhaal ook die ritmiese en melodiese idees uit die vokale lyne
- Lirieke: in die taal van die area (verskeie Afrika-tale)
- Instrumentasie: baskitaar, tromme, elektriese kitaar, stem(me)/ensemble, elektroniese orrel, koperblaasinstrumente en saksofoon
- Vokalisasie, bv. kreptasies en ululasies word ingesluit

Enige 5 feite vir 5 punte

Liedjies en kunstenaars

- *Umjomela*: Makgonatsohle Band
- *Bulugwe lami*: Cool Crooners
- *Wamuhle*: Soul Brothers
- *Pata Pata*: Miriam Makeba

Enige 2 liedere met ooreenstemmende kunstenaars = 2 punte

Die opstel sal volgens die volgende kriteria nagesien word:

BESKRYWING	PUNTETOEKENNING	
Oorsprong	<i>1 punt vir elke korrekte feit</i>	5
Stylkenmerke	<i>1 punt vir elke korrekte feit</i>	5
Liedjies en kunstenaars	<i>1 punt vir elke korrekte feit</i>	2
Logiese aanbieding en struktuur	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uitstekend</i> = 3 punte • <i>Goed</i> = 2 punte • <i>Gemiddeld</i> = 1½ punte • <i>Swak</i> = ½ punt 	3
TOTAAL		15

[15]

TOTAAL AFDELING E: 40
GROOTTOTAAL: 120